

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра загальної екології, радіобіології та безпеки життєдіяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету захисту рослин,
біотехнологій та екології
Юлія КОЛОМІЄЦЬ
Протокол № 9 від 23 05 2024 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри загальної екології,
радіобіології та БЖД
Протокол № 11 від 22 05 2024 р.
Завідувач кафедри
Алла КЛЕПКО

”РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОПІ «Екологія та охорона навколишнього середовища»
Гарант ОП
Віталій ГАЙЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Цивільний захист

Галузь знань 10 Природничі науки
спеціальність 101 Екологія
освітня програма «Екологія та охорона навколишнього середовища»
Факультет (ННІ) захисту рослин, біотехнологій та екології
Розробники: доц. Ракоїд О.О., канд. с.-г. наук
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни Цивільний захист

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	<i>101 Екологія</i>	
Освітня програма	<i>«Екологія та охорона навколишнього середовища»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	<i>год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>15 год.</i>	<i>год.</i>
Лабораторні заняття	<i>год.</i>	<i>год.</i>
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	<i>год.</i>
Індивідуальні завдання	<i>год.</i>	<i>год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>2 год.</i>	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета курсу дисципліни «Цивільний захист» – формування у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту з врахуванням особливості майбутньої професійної діяльності, а також досягнень науково-технічного прогресу.

Завдання вивчення дисципліни «Цивільний захист» передбачає опанування та засвоєння студентами новітніх теорій, методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня

ризиків та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення надзвичайних ситуацій, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їхніх наслідків, у тому числі, НС воєнного характеру.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов та вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК10. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні екологічних проблем.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН04. Знати правові та етичні норми для оцінки професійної діяльності, розробки та реалізації соціально-значущих екологічних проектів в умовах суперечливих вимог.

ПРН05. Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проектів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

ПРН09. Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН14. Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної та заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Цивільний захист в сучасних умовах														
Тема 1. Цивільний захист в сучасних умовах	1-2	11	2	2			7							
Тема 2. Міжнародне гуманітарне	3-4	11	1	2			8							

право													
Тема 3. Організаційна структура цивільного захисту	5-6	10	2	1			7						
Тема 4. Моніторинг надзвичайних ситуацій	7	12	2	2			8						
Разом за змістовим модулем 1		44	7	7			30						
Змістовий модуль 2. <i>Захист населення та територій у надзвичайних ситуаціях</i>													
Тема 1. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в осередках масового ураження	8-9	12	2	2			8						
Тема 2. Захист населення у надзвичайних ситуаціях	10- 11	12	2	2			8						
Тема 3. Дії в умовах НС воєнного характеру	12- 13	11	2	2			7						
Тема 4. Діяльність суб'єктів господарювання в сфері цивільного захисту	14- 15	11	2	2			7						
Разом за змістовим модулем 2		46	8	8			30						
Усього годин		90	15	15			60						
Курсовий проект (робота)					-		-						
Усього годин		90	15	15			60						

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Цивільний захист в сучасних умовах	2
2	Організаційна структура цивільного захисту	2
3	Міжнародне гуманітарне право	1
4	Моніторинг надзвичайних ситуацій	2
5	Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в осередках масового ураження	2
6	Захист населення у надзвичайних ситуаціях	2
7	Дії в умовах НС воєнного характеру	2
8	Діяльність суб'єктів господарювання в сфері цивільного захисту	2

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія цивільного захисту. Правові засади цивільного захисту. Єдина державна система цивільного захисту: завдання, структура, режими функціонування	7
2	Права та обов'язки громадян у сфері цивільного захисту. Державне регулювання у сфері цивільного захисту	8
3	Класифікація НС. Рівні надзвичайних ситуацій і порядок їх визначення. Стан техногенної та природної безпеки в Україні	7
4	Надзвичайні ситуації природного та техногенного характеру.	8
5	Характеристика осередку ядерного ураження і зон забруднення. Хімічна зброя та її уражаюча дія. Осередок біологічного ураження. Бактеріологічна/біологічна зброя	8
6	Поняття і принципи захисту населення і територій від НС. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях	8
7	Дії населення в умовах надзвичайних ситуацій військового характеру	7
8	Забезпечення техногенної безпеки суб'єктами господарювання	7

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист практичних робіт.

6. **Методи навчання:**

- словесний метод (лекція, дискусія);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. **Методи оцінювання.**

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. **Навчально-методичне забезпечення**

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Цивільний захист»: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2247>

2. Ракоїд О.О., Кудрявицька А.М. Цивільний захист та охорона праці: Навчальний посібник для студентів ОС Магістр за спеціальністю 101 Екологія. К.: НУБіП. 2021. 329 с.

3. Кулешов М. М., Садковий В. П., Тютюник В. В. Державна система цивільного захисту: навч. посіб. / М. М. Кулешов, В. П. Садковий, В. В. Тютюник. Х.: НУЦЗУ, 2020. 232 с.

4. Rakoid O.O. Basics of Civil Protection. Manual for graduate students in the study program 101 Ecology. Kyiv: NUBIP, 2021. 120 p.

5. Кудрявицька А.М., Ракоїд О.О. Правові засади цивільного захисту в Україні. Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни

«Цивільний захист» для студентів ОС Магістр 101 Екологія, 162 Біотехнології та біоінженерія. К.: НУБіП. 2020. 77 с.

6. Безпека життєдіяльності та цивільний захист: підручник для студентів спеціальностей з природничих, соціально-гуманітарних наук та інформаційно-комунікаційних технологій / О.Г. Левченко, О.В. Землянська, Н.А. Праховнік, В.В. Зацарний; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: Каравела, 2021. 268 с.

7. Біла книга цивільного захисту України, 2021–2022. Інформаційне видання ДСНС / За загальною редакцією П.Б. Волянського. К., 2023. 274 с.

8. Ракоїд О.О., Піскунова Л.Е. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни «Цивільний захист» для студентів ОС Магістр за спеціальностями 101 Екологія, 162 Біотехнології та біоінженерія. К.: НУБіП. 2024. 50 с.

9. Теплоухов Б.П. Зброя масового ураження та захист від неї. Навчальний посібник. Київ : Вид. дім "СКІФ", 2023. 101 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій: <https://dsns.gov.ua/>

2. Кодекс Цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 року №5403-VI: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.

3. Законодавчі та інші нормативно-правові акти сфери компетенції ДСНС: <https://dsns.gov.ua/zakonodavstvo/zakonodavci-ta-insi-normativno-pravovi-akti-sferi-kompetenciyi-dsns>

4. Матеріали з питань захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій: <https://dsns.gov.ua/metodichni-rekomendaciyi/materiali-z-pitan-zahistu-naselennya-i-teritoriy-vid-nadzvichaynih-situacij>

5. Охорона праці та пожежна безпека: <https://oppb.com.ua/>

6. Державна служба з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів: <https://dpss.gov.ua/>

7. Національний портал відкритих даних: <http://data.gov.ua/>

8. Міжнародне гуманітарне право: <https://redcross.org.ua/ihl/>